

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 465/2020-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 22. októbra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Ľuboša Szigetiho, zo sudkyne Jany Laššákovej a sudcu Petra Molnára (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného spoločnosťou JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, s. r. o., Liptovská 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Rudolf Adamčík, vo veci namietaného porušenia jeho základných práv podľa čl. 16 a čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 5 Co 131/2019 z 22. apríla 2020 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako neprípustnú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. júla 2020 doručená ústavná sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného spoločnosťou JUDr. Rudolf Adamčík, advokátska kancelária, s. r. o., Liptovská 2/A, Bratislava, v mene ktorej koná konateľ a advokát JUDr. Rudolf Adamčík, vo veci namietaného porušenia jeho

základných práv podľa čl. 16 a čl. 19 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 5 Co 131/2019 z 22. apríla 2020 (ďalej len „namietaný rozsudok“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ adresoval Okresnému súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) žalobu na ochranu osobnosti, ktorou sa domáhal poskytnutia ospravedlnenia od žalovanej v prvom rade a od žalovanej v druhom rade aj náhrady nemajetkovej ujmy v špecifikovanej výške. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 12 C 133/2015 z 29. mája 2019 žalobu sťažovateľa zamietol. O odvolaní sťažovateľa bolo rozhodnuté namietaným rozsudkom krajského súdu, ktorý napadnutý prvostupňový rozsudok okresného súdu ako vecne správny potvrdil.

3. V ústavnej sťažnosti sťažovateľ oboznamuje ústavný súd so skutkovým pozadím uplatnenej žaloby a uvádza, že v prípade žalovanej v prvom rade neoprávnený zásah do jeho osobnostných práv mal spočívať v uvedení nepravdivých údajov, ktoré mala o jeho osobe žalovaná v prvom rade predniesť v konaní pred orgánmi činnými v trestnom konaní a aj v súdnom konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 2 T 50/2010 (ďalej len „vedené trestné konanie“) na základe trestného oznámenia podaného žalovanou v prvom rade, v ktorom sťažovateľa obvinila zo spáchania trestných činov obmedzovania osobnej slobody a sexuálneho násillia voči jej osobe. Žalovaná v druhom rade sa neoprávneného zásahu do osobnostných práv sťažovateľa mala podľa jeho vyjadrenia dopustiť, keď v hlavnom večernom spravodajstve odvysielala reportáž o vedenom trestnom konaní, v rámci ktorej okrem prezentovaných informácií bola zverejnená aj podobizeň sťažovateľa nasnímaná v budove okresného súdu, keď sa sťažovateľ zdržiaval pred pojednávacou miestnosťou. Sťažovateľ na objasnenie situácie uvádza, že vedené trestné konanie sa skončilo oslobodením jeho osoby spod obžaloby.

4. Sťažovateľ v ďalšom bode ústavnej sťažnosti prezentuje obsah odvolania, ktorým napadol prvostupňový rozsudok okresného súdu, ktorým bola jeho žaloba na ochranu osobnosti zamietnutá. Podľa vyjadrenia sťažovateľa mu krajský súd, ktorý v namietanom rozsudku jeho odvolaniu nevyhovel a prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne potvrdil,

odoprel právo na spravodlivý proces, pretože potvrdil porušenie označeného práva súdom prvej inštancie, ktorý odmietol vykonať sťažovateľom navrhnuté dôkazy, a to dôkazy výsluchom svedkov na preukázanie následkov zverejnenia inkriminovanej reportáže. Sťažovateľ je toho názoru, že v jeho prípade nebolo možné pri posudzovaní proporcionality medzi dvoma kolidujúcimi právami na ochranu osobnosti a na slobodu prejavu dať prednosť právu na slobodu prejavu, keď bolo toto právo zneužitá k zverejneniu nepravdivých údajov hrubo škandalizujúcich jeho osobu.

5. Na základe všetkých uvedených skutočností sťažovateľ žiada, aby ústavný súd o jeho ústavnej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým by vyslovil porušenie jeho základných práv podľa čl. 16 a čl. 19 ústavy namietaným rozsudkom krajského súdu, označené rozhodnutie krajského súdu zrušil a vrátil vec sťažovateľa krajskému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie a priznal mu tiež náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Východiskové ústavnoprávne normy

6. Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

7. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

9. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania: a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom a jeho závery

10. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti namieta porušenie svojich základných práv zaručených čl. 16 a čl. 19 ústavy namietaným rozsudkom krajského súdu, dôvodiac, že krajský súd ako súd odvolací nevykonal nápravu porušenia jeho práv prvostupňovým rozhodnutím.

11. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

12. Podľa princípu subsidiarity ústavný súd poskytuje ochranu základným právam a slobodám iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd sa pri skúmaní podmienok konania o sťažnosti riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Preto je ochrana základných práv a slobôd poskytovaná ústavným súdom prostredníctvom ústavou a zákonom o ústavnom súde upraveného konania o sťažnosti subsidiárna a nastupuje až

vtedy, ak o tejto ochrane nerozhodujú všeobecné súdy (porov. mutatis mutandis II. ÚS 13/01, IV. ÚS 102/09). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť (porov. I. ÚS 20/02, III. ÚS 152/03).

13. Podľa § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

14. V zmysle už popísaných východísk možno hodnotiť, že právny poriadok Slovenskej republiky poskytuje sťažovateľovi účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd, ktorý sťažovateľ nevyužil (t. j. nepodal dovolanie).

15. Reflektujúc skutočnosť, že sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd, ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

16. S ohľadom na všetky uvedené závery bolo o ústavnej sťažnosti sťažovateľa potrebné rozhodnúť tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. októbra 2020

Luboš Szigeti
predseda senátu